

Kariyer Uyum Yetene?i Ölçe?i (CAAS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Uyum Yetene?i Ölçe?i (CAAS)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24412>

Özet

Kariyer Uyum Yetene?i Ölçe?i (CAAS), Kariyer Yap?land?rma Kuram? çerçevesinde geli?tirilmi?, bireylerin kariyer görevlerini, geçi?lerini ve travmalar?n? yönetmek için kulland?klar? psikososyal kaynaklar? de?erlendiren bir araçtır. Bu ölçek, Mark Savickas'ın orijinal çal??mas?nın Türkiye ba?lam?na uyarlanm?? halidir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda geçerli?ini ve güvenilirli?ini kan?tlamay? amaçlam??tır. Ölçek, dört temel boyutta bireyin kariyer uyum yetene?ini ölçer: Endi?e, Kontrol, Merak ve Güven.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Uyum Yetene?i, CAAS, Kariyer Yap?land?rma Kuram?, Kariyer Geli?imi, Psikometrik Özellikler, Uyum, Öz Yeterlik.

Yazarlar

Ak?n, A., Kaya, Ç., Arslan, S., Demir, T., Sar?çam, H., Uysal, R.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin de?i?en i? dünyasında kariyerlerini etkili bir ?ekilde yönetebilme yeteneklerini ölçmektir. Bu yapı, dört temel boyut altında toplanan psikososyal kaynaklar? de?erlendirir: **Endi?e (Concern)**, **Kontrol (Control)**, **Merak (Curiosity)** ve **Güven (Confidence)**. Bu boyutlar, bireyin kariyerine yönelik haz?rlık düzeyini ve proaktif tutumunu belirlemede kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yapısal e?itlili?ini ve kültürel uygunlu?unu test ederek, Türkiye'deki dan??manlık ve ara?tırma alanlarında kullan?labılır, yüksek düzeyde güvenilir bir ölçüm aracı sa?lamay? hedeflemiştir. Bu sayede, kariyer dan??manlar? gençlerin ve yeti?kinlerin kariyer yeterliliklerini daha objektif bir ?ekilde de?erlendirebilmektedir.

Yapı

Kariyer Uyum Yetene?i (Career Adaptability), bireyin kariyer geli?im görevlerine, mesleki geçi?lere ve beklenmedik de?i?ikliklere haz?rlıklı olma, uyum sa?lama ve etkili tepki verme yeterlili?ini ifade eden üst düzey bir yapıdır. Bu yapı, kariyer dan??manlı??ında bireylerin proaktif tutumların? de?erlendirmede merkezi bir rol oynar ve kariyer ba?ar?sının önemli bir belirleyicisi olarak kabul edilir.

Ölçek, kariyer uyum yetene?inin dört temel boyutunu ölçer:

Endi?e (Concern): Bireyin gelece?e dönük planlama ve haz?rl?k yapma e?ilimi; kariyer gelece?i hakk?nda dü?ünme ve fark?ndal?k geli?tirme.

Kontrol (Control): Bireyin kendi kariyer kararlar?n? ve geli?imini yönetme sorumlulu?unu üstlenme derecesi; kariyer yolculu?unu yönlendirme yetene?i.

Merak (Curiosity): Bireyin çevresini, meslekleri ve kendini ke?fetme iste?i; yeni ö?renme f?rsatlar?na aç?kl?k.

Güven (Confidence): Bireyin kariyer hedeflerine ula?abilece?ine ve kariyer görevlerini ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair **öz-yeterlik** inanc?.

Geçerlik

Kariyer Uyum Yetene?i Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, Ak?n ve arkadaşlar? (2012) tarafından yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen güçlü kan?tlar sunmu?tur. Yap? geçerli?i, özellikle dört faktörlü yap?n?n Türk örneklemine uyumunu test etmek amacıyla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?larak incelenmi?tir.

DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal dört faktörlü modelinin (Endi?e, Kontrol, Merak, Güven) Türk üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler örnekleminde iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili kariyer de?i?kenleriyle (örne?in, kariyer tatmini, mesleki olgunluk ve öz-yeterlik) ili?kisi incelenerek ölçüt ba?lant?l? geçerlik kan?tlar? da elde edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in amaçlanan kariyer uyum yetene?i yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, iç tutarlıl?k katsay?lar?n?n (Cronbach Alfa) hesaplanmas? yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Ak?n ve arkadaşlar?n?n çal??mas?nda, ölçe?in genel puan? ve dört alt boyutu için yüksek düzeyde iç tutarlıl?k katsay?lar? rapor edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlıl???a sahip oldu?unu göstermektedir.

Rapor edilen alfa de?erleri, genellikle tüm alt boyutlar için 0.80 civar?nda veya üzerinde ç?kmü?tür, bu da ölçe?in Türkiye popülasyonunda güçlü bir güvenirlik sundu?unu kan?tlamaktadır. Ayr?ca, ölçek puanlar?n?n zaman içindeki kararlıl???n? de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar? da yapılm?? ve kararlı sonuçlar elde edilmi?tir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lmı?tır. Bu analiz, ölçe?in kuramsal olarak beklenen dört ba??ms?z ancak ili?kili faktörden olu?tu?unu kesin olarak do?rulamı?tır. Bu faktörler, CAAS'?n temel bile?enleri olan Endi?e, Kontrol, Merak ve Güven boyutlar?n? temsil etmektedir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA gibi) kabul edilebilir veya mükemmel düzeyde oldu?unu göstermi?, böylece ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçekle ayn? yap?sal özelliklere sahip oldu?u kan?tlanmı?tır. Bu faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in kültürel olarak e?de?er ve psikometrik açıdan sağlam oldu?unu göstermektedir.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 5 veya 6 noktalı Likert ölçe?i kullanılır; maddeler "Hiç Yapmam"dan "Her Zaman Yaparım"a do?ru derecelendirilir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), orijinali İngilizce.

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve çalışan yetişkinler.

Yaş Grubu: Genç yetişkinlikten orta yaşa (18+).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çalışması, çe?itli üniversitelerde okuyan öğrenciler ve farklı meslek gruplarından çalışan yetişkinler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireyin kariyer uyum yetene?i kaynaklarına ne ölçüde sahip oldu?unu belirten kendi bildirimine dayalı ölçüm (Self-Report).

Anahtar Kelimeler

Kariyer Yapılandırma, Savickas, Adaptasyon, Öz-Düzenleme, Mesleki Gelişim, Güvenirlilik, Geçerlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Akin

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yayın Adresi: Mevcut Değil

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2012 (Uyarlama Çalışması'nın Yayınlandığı İlk Yıl)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için sorumlu yazar veya telif hakk? sahibi (Mark Savickas ve Springer) ile ileti?ime geçilerek izin al?nmas? gereklidir. Detayl? bilgi için sorumlu yazar Ahmet Ak?n ile ileti?ime geçilmelidir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: kariyer-uyum-yetenegi-olcegi-caas-toad.pdf

Kaynaklar

Ak?n, A., Kaya, Ç., Arslan, S., Demir, T., Sar?çam, H., &Uysal, R. (2012). Turkish version of the Career Adapt-Abilities Scale (CAAS): The validity and reliability study. S. Banerjee and ,S. ,S. Erçetin (eds.), *Chaos, Complexity and Leadership 2012*, Springer Proceedings in Complexity, DOI 10.1007/978-94-007-7362-2__54, © Springer ScienceCBusiness Media Dordrecht 2014.

Kariyer Uyum Yetene?i Ölçe?i (CAAS) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, yazar?n veya telif hakk? sahibinin izni olmadan burada yay?mlanamamaktad?r. Detayl? maddeler için lütfen kaynak çal??maya ba?vurunuz.